

E-okul Sisteminin Yönetici ve Öğretmenler Tarafından Değerlendirilmesi

Ebru GÜREL

Özet

Bu araştırmanın amacı, e-okul uygulamalarının değerlendirilmesine yönelik okullardaki yöneticiler ve öğretmenlerin algılarını belirlemektir.

“E-Okul sisteminin yöneticiler tarafından değerlendirilmesi” adlı çalışmaya katılanlara yönelik anket ve ölçekler uygulanmıştır. Anket çalışmasındaki ölçek ve değişkenler ile yöneticilerin, yöneticilerin e-okul sistemi ile ilgili algıları test edilmiştir.

Araştırmada tarama modeli kullanılmıştır. Tarama modellerinin içinden ise genel tarama modeli tercih edilmiştir.

Bu araştırmanın evrenini İstanbul ili Pendik İlçesinde 2014-2015 eğitim öğretim yılında devlet ilkokullarında görev yapan öğretmen ve yöneticilerden oluşturmaktadır. Araştırmanın örnekleme, İstanbul ili Pendik ilçesinde bulunan okullarda görev yapan basit tesadüfi örnekleme yöntemi ile seçilen 230 öğretmen ve yöneticiyi kapsamaktadır.

Araştırmada veriler Polat (2011) tarafından hazırlanan “YBSEÖ ölçeği” isimli veri toplama aracı ile toplanmıştır. Veri toplama aracı anketin devlet okullarından görev yapan öğretmen ve yöneticilere uygulanabilmesi için ilgili yerlerden resmi izin alınmıştır.

Okullarda görev yapan öğretmen ve yöneticilerin E-okul hakkındaki görüşlerinin ortaya çıkarılması amacıyla ortaya çıkan bu araştırmada kişisel bilgi anketi, “YBSEÖ” ölçeği ve e okul yapılandırılmış görüşler formu kullanılmıştır.

* İsa Yusuf Alptekin İlkokulu, Pendik, İstanbul. E,mail: ebruyildirimm@hotmail.com., Tel:0544 674 98 82.

Ölçme aracıyla toplanan veriler, bilgisayara aktarılarak araştırmanın amacına yönelik sorulara cevap olacak biçimde SPSS 16.0 programında çözümlenmiştir.

Yapılan araştırmada şu sonuçlar elde edilmiştir:

Katılımcıların görüşünün kurum işlemleri ve öğrenci işlemleri için “yeterli”, karne dönemi işlemleri ve genel toplamda orta düzeyde yeterli olduğu görülmüştür. Katılımcıların YBSEÖ ölçeği ve alt faktörleri puanları incelendiğinde cinsiyet, öğrenim durumu, mesleki kıdem ve e okula bağlandıkları mekan itibari anlamlı düzeyde bir farkın olmadığı tesbit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: *E-okul, eğitim, okul*

Evaluation of E-school system by school masters and teachers

Abstract

The purpose of this research is to determine the perception of the teachers and school masters intended to evaluate e-school applications.

A survey and scale factors have been applied to participants to the research named “Evaluation of E School system by school masters”. The scale factors and variables involved in the survey have been used to test the masters as well as their perception regarding e-school system.

Screening model has been used in this research. Among the screening models, general screening model has been preferred.

The population of this research is composed of teachers and school masters working at public primary schools in the prefecture of Istanbul, district of Pendik during the academic year of 2014-2015. The sample of the research involves 230 teachers and school masters selected with simple random sampling method among those working

at schools found in the prefecture of Istanbul and district of Pendik. The data involved in the research have been gathered through data collection tool named “YBSEÖ scale” prepared by Polat (2011). The relevant permission have been acquired from the relevant authorities in order to apply data collection tool survey to teachers and school masters working at public schools.

In this research conducted in order to expose the opinions of teaches and masters working at public schools about e-school, we have used personal information survey as well as “YBSEÖ scale and e-school structured opinions form.

Data gathered through measuring instrument are then transferred to electronic environment and analyzed in the program SPSS 16.0 as reply to questions asked in the scope of this survey purpose.

The following results have been obtained in this research:

It is seen that according to participants’ opinion Institution transaction and student transaction the system is “Enough”, whereas for school report period transactions and in general it is at intermediate level. When YBSEÖ scale and sub-factors points given by participants, it is seen that there is no significant difference in their opinion according to the sex, educational background, professional seniority and location where e-school is attached.

Keywords: *E-School, education, school*

Giriş

Problem Durumu

Yeni Kamu hizmeti anlayışı; açıklık, hesap verilebilirlik, vatandaş odaklılık ilkelerini de beraberinde getirmiştir. Teknolojik gelişmeler kurumların bu ilkeleri uygulamaları için uygun zeminler de yaratmış ve yaratmaya devam etmektedir. Hiç şüphesiz tüm kamu kurumlarında her geçen gün daha işlevsel ve etkin bir yapı

şeklinde var olan e-devlet uygulamaları sözü edilen bu zeminin en somut göstergesidir. “Vatandaşlar, kendilerine sunulan kamu hizmetlerinin devletin varlık nedeninin bir gereği olduğu, hizmetlerin planlanması, kararlaştırılması ve uygulanması ile ilgili süreçlere demokratik mekanizmalar aracılığı ile katılmalarının bir vatandaşlık sorumluluğu olduğu bilincine varmaya başlamışlardır. Kamu hizmetlerinin sunumunda vatandaşların memnuniyetlerinin sağlanması doğrultusunda hizmet etmek amacıyla devletler tarafından elektronik yapılanmaya gidilmekte ve bu yapılanma konusunda interneti yaygınlaştırma, bilgisayar okuryazarlığını artırma ve bilgi toplumu olma konusunda politikalar geliştirilmekte, projeler üretilmektedir” (Meydanlı, 2010).

“E-Devlet, Türkiye’de gittikçe kabul gören ve önem verilen bir alandır. Devlet, özel sektör, sivil toplum kuruluşları, üniversiteler e-dönüşüm sürecinde yer almakta, çeşitli görevler üstlenmektedirler. Kamu kurum ve kuruluşları genel ağ sayfalarını düzenleyip hizmete sokarken, üniversiteler de hem genel ağ sayfaları ile ilgilenip hem de lisans ve yüksek lisans programlarında e-Devlete yer vermektedirler. Özel sektör, özellikle maliye, vergi ve sosyal güvenliğe dair işlemlerinde e-Devlet hizmetlerinden yoğun bir şekilde yararlanmakta, şirket yapılanmalarını ve personel istihdamlarını buna göre düzenlemektedirler. Basın-yayın organları da internet ve e-Devlete yönelik haberlere daha çok ilgi göstermekte, bu alandaki uygulamalarla ilgili gelişmeleri topluma iletmekte ve yeni uygulamaların insanlara faydalı olacağı yönünde tavır sergilemektedirler” (Çoban, 2006).

“Günümüzde özellikle ticaret ve eğitim başta olmak üzere aşına olduğumuz birçok kavram, internet sayesinde başına elektronik kelimesinin ilk harfi olan “e-” ekini alarak yeni anlamlar kazanmıştır. Ağır işleyen bürokrasi, e-devlet uygulamasında bütün organlarını elektronik ortama taşıyabilme çabası içerisinde. İlk etapta bankacılık ve ticaret sektörlerinde hızlı yayılma gösteren “e-“ uygulamaların, devletin çeşitli birimlerinde önemsenmiş olması yarınlar açısından umut vericidir” (Gökdaş ve Kayri,

2005). Geleneksel kamu yönetimini büyük ölçüde dönüştüren e-devlet sistemi ülkemizde adeta yeni kamu yönetiminin bir simgesi durumuna gelmiştir.

“E-Devlet ile vatandaşlar, kendilerini ilgilendiren birçok kamu bilgisine kolaylıkla erişme imkânına sahip olmakta ve bireylerin yaşantıları olumlu yönde etkilenmektedir. Ayrıca vatandaşlar, devlet kurumlarında gerçekleştirilen toplumsal süreçlere etkin olarak katılma imkânına kavuşmaktadırlar. Bu da, devlet kademelerinde daha demokratik bir ortamın oluşmasına katkı sağlamaktadır. Denetim mekanizmasının da daha güçlü bir yapıya ulaşması bu demokratikleşme sürecinin oluşmasını sağlayan önemli bir etkidir. Bu durum ülkemizde birçok devlet kurumunun e-Devlet uygulamalarına geçişine neden olmuştur” (Kızılböğâ, 2010).

E-devlet uygulamalarının Milli Eğitim Bakanlığına yansımaları e-okul projesi ile olmuştur. Bu proje Bakanlığın tarihindeki en önemli projelerden biri olarak kabul edilebilir. İlk ortaya çıktığında kimi kullanıcıların başarısından şüphe duyarak temkinli yaklaştıkları bu proje bugün Bakanlığın gerçekleştirdiği en başarılı proje haline gelmiştir. E-okul projesi fikri 2005 yılında ortaya çıkmış aynı yıl kurgusu yapıp İlgili Bakanlık Makamı onayı ile çalışmalarına başlamıştır. Bu sistem öğrenci kayıtlarının internet yoluyla alınması imkânını sunarken; velilerin çocuklarıyla ilgili devam-devamsızlık, karne notları gibi verileri izlemelerini anlık olarak gerçekleştirmiş, kurumlarımıza da iş ve işlemlerini hantal bürokratik yapının zorlaştırıcı ve bıktırıcı etkisinden uzak olarak daha hızlı yerine getirme imkânları sağlamıştır.

“E-Okul Sistemi tüm okul öncesi, temel eğitim ve orta öğretim kurumlarında standart bir yapı oluşturarak uygulamalardan kaynaklanan hataları büyük oranda ortadan kaldırmış, ders çizelgelerinin oluşturulmasından, karne ve diploma düzenlemeye kadar her alanda standart bir yapı kurulmuştur. Bu sayede yaşanan birçok sorun ortadan kalkmış, Ortaöğretime Geçiş Sistemi için altyapı da oluşmuş ve elektronik ortamın avantajları etkin bir şekilde

yaşanır hale gelmiştir” (Gültekin, 2006).

Eğitime farklı bir bakış açısı kazandıran e-okul uygulamalarının tam olarak hayata geçirilmesiyle birlikte okullarımız maddi açıdan olduğu gibi zaman ve emek açısından da çok büyük bir rahatlama içerisine girmiştir. İnsan hatasından kaynaklanan sıkıntıların da bu sayede en aza indirildiğini de söylemek gerekir. “Millî Eğitim Bakanlığı ayrıca 25 Ocak 2008 tarihinde “Veli Bilgilendirme Sistemi”ni kullanıma açmıştır. Bu sistem sayesinde veliler öğrencilerinin ders notlarını, devamsızlık bilgilerini, haftalık ders programlarını, aldıkları belgeleri, okudukları kitapları, davranış notlarını ve okulun duyurularını takip edebilmektedir” (Özkan, 2011).

Yöntem

Araştırmanın bu bölümünde araştırmada, araştırmanın modeli, evren ve örneklem, veri toplama aracı, verilerin uygulanması, verilerin işlenmesi ve çözümlenmesine yer verilmiştir.

Araştırmanın Modeli

“E Okul sisteminin yöneticiler tarafından değerlendirilmesi” adlı çalışmaya katılanlara yönelik anket ve ölçekler uygulanmıştır. Anket çalışmasındaki ölçek ve değişkenler ile yöneticilerin, yöneticilerin e-okul sistemi ile ilgili algıları test edilmiştir.

Araştırmada tarama modeli kullanılmıştır. Tarama modellerinin içinden ise genel tarama modeli tercih edilmiştir.

Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın amacı, e-okul uygulamalarının değerlendirilmesine yönelik okullardaki yöneticiler ve öğretmenlerin algılarını belirlemektir. Bu amaca ulaşabilmek için şu sorulara yanıt aranacaktır;

- İlköğretim okulu yönetici ve öğretmenlerinin e-okul sistemindeki uygulamalara yönelik algıları nelerdir?
- İlköğretim okulu yönetici ve öğretmenlerinin e-okul sistemindeki

uygulamalara yönelik algıları arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?

• E-okul sistemindeki uygulamalara yönelik yönetici ve öğretmenlerin algıları: cinsiyete, öğrenim düzeyine ve mesleki kıdeme göre anlamlı bir farklılık göstermekte midir?

• Yönetici ve öğretmenlerin e-okul sistemindeki uygulamalara yönelik algıları internete erişim mekânları açısından anlamlı bir farklılık göstermekte midir?

Araştırmanın Evreni ve Örneklemi

Bu araştırmanın evrenini İstanbul ili Pendik İlçesinde 2014-2015 eğitim öğretim yılında devlet ilkokullarında görev yapan öğretmen ve yöneticilerden oluşturmaktadır. Araştırmanın örnekleme, İstanbul ili Pendik ilçesinde bulunan okullarda görev yapan basit tesadüfi örnekleme yöntemi ile seçilen 230 öğretmen ve yöneticiyi kapsamaktadır.

Veri Toplama Aracı

Araştırmada veriler Polat (2011) tarafından hazırlanan “YBSEÖ ölçeği” isimli veri toplama aracı ile toplanmıştır. Veri toplama aracı anketin devlet okullarından görev yapan öğretmen ve yöneticilere uygulanabilmesi için ilgili yerlerden resmi izin alınmıştır.

Ölçeğin ilk bölümünde kişisel bilgilerin yer aldığı 5 (beş) soru yöneltilmiştir. İkinci bölümde öğretmen ve yöneticilerin algılarını belirlemek üzere e-okul yeterlik ölçeği, üçüncü bölümde ise e okula dönük yapılandırılmış görüşlerin tespitine yönelik anket uygulanmıştır.

Kullanılan ölçek Polat (2011) tarafından hazırlanmıştır. Toplamda 4 maddenin ölçekten çıkarılması sonrasında tekrardan bu sefer 35 madde üzerinden ölçeğin Cronbach Alpha katsayısı hesaplanmıştır. Yeni Cronbach Alpha katsayısı, ,959 olarak bulunmuştur. Ayrıca mevcut araştırma için kullanılan ölçekten elde edilen veriler incelendiğinde de Cronbach Alpha katsayısı, ,964 olduğu gözlemlenmiştir.

Verilerin Toplanması

Okullarda görev yapan öğretmen ve yöneticilerin e-okul hakkındaki görüşlerinin ortaya çıkarılması amacıyla ortaya çıkan bu araştırmada kişisel bilgi anketi, “YBSEÖ ölçeği ve e okul yapılandırılmış görüşler formu kullanılmıştır.

Anketlerin uygulama süreci yaklaşık 4 hafta sürmüştür.

Verilerin İşlenmesi ve Çözümlemesi

Ölçme aracıyla toplanan veriler, bilgisayara aktarılarak araştırmanın amacına yönelik sorulara cevap olacak biçimde SPSS 16.0 programında çözümlenmiştir.

Verilen yanıtlarda “Tamamen yeterli” (5) puan , “Yeterli” (4) puan , “Orta derece yeterli” (3) puan , “Yeterli değil” (2) puan , “Hiç yeterli değil” (1) puan olarak değerlendirilmiştir.

Anketin birinci bölümünde bulunan demografik özellikler puanlanmış ve istatistiksel çözümler bilgisayar ortamında gerçekleştirilmiştir. Çözümlerinde demografik özelliklerini (cinsiyet, Branş, öğrenim durumu, hizmet süresi ve e okula erişim şekli) betimleyici frekans ve yüzde dağılımları belirlenmiş ve daha sonra ölçekteki soru maddeleri ile ilgili toplam puanlar belirlenmiştir. Başarılı okul müdürü ile ilgili puan ortalamaları arasında farklılık olup olmadığını anlamak amacıyla, varyans analizi ve “t” testi teknikleri, ayrıca öğretmen ve okul yöneticisinin cinsiyeti ve diğer sorular arasındaki ilişkiyi belirlemek amacıyla da “ x²” tekniği kullanılmıştır.

Bulgular

Bu bölümde veri toplama aracı olan “YBSEÖ” ölçeğinden elde edilen verilere yer verilmiştir. Elde edilen veriler frekans, yüzde dağılımları, t-testi ve varyans analizi testleri analiz edilmiştir.

Araştırmaya katılan öğretmen ve okul yöneticilerine ait “YBSEÖ” ölçeği puan yorumu:

Tablo 1: “YBSEÖ” ölçeği puan yorumu “YBSEÖ” ölçeği puan yorumları.

	N	Min	Max	X	SS	Madde Ort.
Kurum İşlemleri	230	25,00	70,00	50,28	8,69	3,59
Öğrenci İşlemleri	230	20,00	55,00	39,09	6,44	3,55
Karne Dönemi İşlemleri	230	9,00	30,00	22,15	3,66	3,19
Toplam	230	61,00	154,00	111,5	17,41	3,18

Tabloda veriler aşağıdaki gibi yorumlanmıştır: Ölçeğin aralık genişliğinin, “dizi genişliği/yapılacak grup sayısı” (Tekin, 1996) tarafından geliştirilen formül ile hesaplanmıştır. Geliştirilen formülde aritmetik ortalama aralıkları; “1,00-1,80= Hiç yeterli değil”, “1,81-2,60= Yeterli değil”, “2,61-3,40= Orta düzey yeterli”, “3,41- 4,20=Yeterli” ve “4,21-5,00= Tamamen yeterli” şeklindedir. Ölçekteki puanlar, 1,00 ile 5,00 arasında olduğundan, puanlar 5,00’e yaklaştıkça yöneticilerin yönetim beceri düzeyi algısının yüksek olduğu, 1,00’e yaklaştıkça ise düşük olduğu kabul edilmiştir.

Tablo incelendiğinde katılımcıların görüşünün kurum işlemleri ve öğrenci işlemleri için “Yeterli”, Karne dönemi işlemleri ve genel toplamda orta düzeyde yeterli olduğu görülmüştür.

Tablo 2: “YBSEÖ” ölçeği puanlarının cinsiyet değişkenine göre yorumlanması.

	Cinsiyet	N	X	Ss	Sd	T	P
Kurum İşlemleri	Kadın	148	50,001	9,00	148	,656	,513
	Erkek	82	50,79	8,12	82		
Öğrenci İşlemleri	Kadın	148	39,07	6,60	148	,054	,957
	Erkek	82	39,12	6,17	82		
Karne Dönemi İşlemler	Kadın	148	22,11	3,71	148	,231	,816
	Erkek	82	22,23	3,61	82		

Toplam	Kadın	148	111,2	18,13	148	,396	,693
	Erkek	82	112,1	16,14	82		

Tabloda Cinsiyet değişkenine göre “YBSEÖ” ölçeği Puan ortalamaları, standart sapmaları ve T-Testi Sonucu verilmiştir. Çizelgeye göre kurum işlemleri alt boyutunda kadınların ortalamasının ($\bar{x}=50,001$), erkeklerin ortalamasından ($\bar{x}=50,79$) daha düşük olduğu görülmektedir. Ancak yapılan t-testi sonunda kadınlar ile erkekler arasında anlamlı düzeyde bir farkın olmadığı görülmüştür ($t=,656$, $p>,05$).

Öğrenci işleri alt boyutunda kadınların ortalamasının ($\bar{x}=39,07$), erkeklerin ortalamasından ($\bar{x}=39,12$) daha düşük olduğu görülmektedir. Yapılan t-testi sonunda kadınlar ile erkekler arasında anlamlı düzeyde bir farkın olmadığı görülmüştür ($t=0,054$, $p>,05$).
Karne dönemi işlemleri alt boyutunda kadınların ortalamasının ($\bar{x}=22,11$), erkeklerin ortalamasından ($\bar{x}=22,23$) daha düşük olduğu görülmektedir. Ancak yapılan t-testi sonunda kadınlar ile erkekler arasında anlamlı düzeyde bir farkın olmadığı görülmüştür ($t=0,231$, $p>,05$).

Son olarak “YBSEÖ” ölçeği toplam puan incelendiğinde kadınların ortalamasının ($\bar{x}=111,2$), erkeklerin ortalamasından ($\bar{x}=112,1$) daha düşük olduğu görülmektedir. Ancak yapılan t-testi sonunda kadınlar ile erkekler arasında anlamlı düzeyde bir farkın olmadığı görülmüştür ($t=0,396$, $p>,05$).

Tablo 3: “YBSEÖ” ölçeği puanlarının öğrenim değişkenine göre ANOVA testi sonuçları

Görev	Varyans Kaynağı	Kareler Toplamı	Sd	Kareler Ortalaması	F	P
Kurum İşlemleri	Gruplar Arası	262,968	2	131,484	1,752	,176
	Grup İçi	17040,093	227	75,066		
	Toplam	17303,061	229			
Öğrenci İşlemleri	Gruplar Arası	191,234	2	95,617	2,330	,100
	Grup İçi	9313,849	227	41,030		
	Toplam	9505,083	229			
Karne Dönemi İşlemleri	Gruplar Arası	67,764	2	33,882	2,553	,080
	Grup İçi	3012,601	227	13,271		
	Toplam	3080,365	229			
Toplam	Gruplar Arası	1458,628	2	729,314	2,434	,090
	Grup İçi	68026,594	227	299,677		
	Toplam	69485,222	229			

Tabloda “YBSEÖ” ölçeği puanlarının öğrenim değişkenine göre ANOVA testi puanları verilmiştir. Yapılan araştırmaya göre kurum işlemleri ($F=1,752$, $p>,05$), öğrenci işlemleri ($F=2,33$, $p>,05$) ve karne dönemi işlemleri ($F=2,55$, $p>,05$) alt faktörlerinden öğrenim durum değişkenleri arasında anlamlı düzeyde fark ortaya çıkmamıştır. Ayrıca “YBSEÖ” ölçeği puanları ($F=2,43$, $p>,05$) incelendiğinde de öğretim düzeyinin ayırt edici bir değişken olmadığı görülmektedir.

Tablo 4: “YBSEÖ” ölçeği puanlarının mesleki kıdem değişkenine göre ANOVA testi sonuçları

Görev	Varyans Kaynağı	Kareler Toplamı	Sd	Kareler Ortalaması	F	P
Kurum İşlemleri	Gruplar Arası	664,260	4	166,065	2,246	,065
	Grup İçi	16638,801	225	73,950		
	Toplam	17303,061	229			
Öğrenci İşlemleri	Gruplar Arası	194,199	4	48,550	1,173	,323
	Grup İçi	9310,884	225	41,382		
	Toplam	9505,083	229			
Karne Dönemi İşlemleri	Gruplar Arası	84,490	4	21,123	1,586	,179
	Grup İçi	2995,875	225	13,315		
	Toplam	3080,365	229			
Toplam	Gruplar Arası	2279,305	4	569,826	1,908	,110
	Grup İçi	67205,917	225	298,693		
	Toplam	69485,222	229			

Tabloda “YBSEÖ” ölçeği puanlarının mesleki kıdem değişkenine göre ANOVA testi puanları verilmiştir. Yapılan araştırmaya göre kurum işlemleri ($F=2,246$, $p>,05$), öğrenci işlemleri ($F=1,173$, $p>,05$) ve karne dönemi işlemleri ($F=1,586$, $p>,05$) alt faktörlerinden mesleki kıdem durum değişkenleri arasında anlamlı düzeyde fark ortaya çıkmamıştır. Ayrıca “YBSEÖ” ölçeği puanları ($F=1,908$, $p>,05$) incelendiğinde de mesleki kıdem değişkenleri arasında anlamlı düzeyde bir fark görülmemiştir.

Tablo 5: “YBSEÖ” ölçeği puanlarının e okul sistemine erişimde en çok tercih edilen mekan değişkenine göre ANOVA testi sonuçları

Görev	Varyans Kaynağı	Kareler Toplamı	Sd	Kareler Ortalaması	F	P
Kurum İşlemleri	Gruplar Arası	388,034	4	97,008	1,290	,275
	Grup İçi	16915,027	225	75,178		
	Toplam	17303,061	229			
Öğrenci İşlemleri	Gruplar Arası	248,766	4	62,191	1,512	,200
	Grup İçi	9256,317	225	41,139		
	Toplam	9505,083	229			
Karne Dönemi İşlemleri	Gruplar Arası	126,069	4	31,517	2,400	,051
	Grup İçi	2954,296	225	13,130		
	Toplam	3080,365	229			
Toplam	Gruplar Arası	2047,304	4	511,826	1,708	,149
	Grup İçi	67437,918	225	299,724		
	Toplam	69485,222	229			

Tabloda “YBSEÖ” ölçeği puanlarının E Okul sistemine erişimde en çok tercih edilen mekan değişkenine göre ANOVA testi puanları verilmiştir. Yapılan araştırmaya göre kurum işlemleri ($F=1,29$, $p>,05$), öğrenci işlemleri ($F=1,51$, $p>,05$) ve karne dönemi işlemleri ($F=2,40$, $p>,05$) alt faktörlerinden e-okula erişilen mekan değişkenleri arasında anlamlı düzeyde fark ortaya çıkmamıştır. Ayrıca “YBSEÖ” ölçeği puanları ($F=1,708$, $p>,05$) incelendiğinde de e-okula erişilen mekan değişkenleri arasında anlamlı düzeyde bir fark görülmemiştir.

Sonuç

Yeni kamu hizmeti uygulamaları günümüzün çağdaş yönetim anlayışı felsefesinin çıkış noktasını teşkil etmektedir. Yönetişim kavramı ile birlikte gündeme gelen hizmet alan ve hizmet veren arasındaki etkileşimin düzeyi çağdaş yönetim anlayışının kalitesini ifade etmektedir.

Kamu hizmetlerindeki gelişme, devlet sektöründe de hizmetlerin sunulduğu olarak bir büyüme meydana getirmiştir. Kamu hizmetlerinin ihtiyaçlara paralel olarak sürekli değişiyor olması, kamu yönetiminin de sürekli değişmesini ve bu gelişmeye uyum sağlamasını gerektirmiştir. Teknolojik alandaki yenilikler ve gelişmeler de yönetimin şekli ve biçimi konusunda önemli etkiler meydana getirmiştir. E-okul uygulamaları bu etkinin ortaya çıkardığı sonuçtur. E-Devlet uygulamaları ile beraber hizmetlere erişim kolaylaşmış, bilgiye daha çabuk ulaşılması imkânı doğmuş, hizmetler daha ucuza mal edilmiş, kırtasiyecilik önemli ölçüde azalmış, hantal bürokratik yapıda önemli iyileşmeler meydana gelmiş, bilgisayar kullanımı artmış ve tüm bunların sonucunda da yönetimde şeffaflık ve saydamlık sağlanmış, yurttaş odaklı bir yönetim anlayışı oluşturulmuştur.

E-devlet uygulamalarının Milli Eğitim Bakanlığına yansımaları MEBBİS ve E-okul gibi önemli projeler olarak kendini göstermiştir. MEBBİS daha çok personel yönetimini düzenleyen bir sistem olmuşken özellikle e-okul uygulamaları veli ve öğrencilerle daha çok etkileşim imkânı getiren önemli bir proje olarak başarıyla uygulanmış ve uygulanmaya devam etmektedir.

E-Okul Yönetim Bilgi Sistemi ile birlikte evrak işleri ile iletişim elektronikleşmiş, kâğıt ve zaman tasarrufu yoluyla maliyet önemli ölçüde düşmüştür. Karne basımı, not çizelgelerinin doldurulması gibi iş ve işlemler zahmetli bir iş yükü konumundan çıkmıştır. Yönetim ile ilgili işler daha zahmetsiz, kolay ve akıcı bir biçimde yürütülmüştür. Elbette bu durum insan kaynaklarında aranan nitelik olarak bilişim ve internet okuryazarı olma durumunu da beraberinde getirmiştir. E-Okul Yönetim Bilgi Sistemi ile birlikte not defterlerinin, öğrenci gelişim dosyalarının ortadan kalkması bunun yerine sisteme öğrenci ile ilgili daha çok veri girişinin yapılması gereği ve verilerin elektronik ortama girilmesi sonucunda hata payının azalması sistemin öğretmenlerin okulla ilgili yaptıkları iş ve işlemlere getirdiği önemli yenilikler olarak göze çarpmaktadır.

Sistem sayesinde öğrencilerin resimlerini, diğer derslerdeki başarı durumlarını görme imkânı bulan öğretmenler öğrenciler ile ilgili bilgilere pratik bir şekilde erişebilmektedirler. Öğrencilerin ve velilerin e-Okul Veli Bilgilendirme Sistemi sayesinde istedikleri zaman notlarına bakabilmeleri, geçmişe dönük not ortalamalarına ulaşabilmeleri, devamsızlık durumlarını takip edebilmeleri, sistemin öğrencilere okuldaki başarı durumlarını izlemeye ve geçmişe dönük kıyaslar yapmada kolaylıklar sağlamaktadır. Veli Bilgilendirme Sisteminin etkin işlemleriyle veliler okula gidemedikleri zamanlarda öğrencilerinin derslerdeki durumunu öğrenebilme imkânı yakalamış ve öğrencileri ile ilgili her türlü ders bilgisine anında ulaşabilmişlerdir. Yöneticilerin e-Okul Yönetim Bilgi Sistemini iyi tanıyıp kullanmaları, sistemle ilgili güncel bilgileri takip etmeleri, bu güncel bilgileri öğretmenlere duyurmaları sistemin bir yöneticiye yüklediği sorumluluklardandır. Öğretmenlerin sistemin iyi işlemesi ile ilgili sorumlulukları; e-Okul Yönetim Bilgi Sistemine ders ve davranış notları, okudukları kitaplar v.b. veri girişlerini zamanında ve düzenli bir şekilde yapmaları, sistemde bulunan öğrenci bilgilerini güncellemeleri, şifreleri gizli tutmaları olarak sıralanabilir.

E-okul uygulamaları ilk çıktığı tarihten bugüne sürekli kendini yenileyerek gelişmiş ve büyümüştür. Milli Eğitim Bakanlığının yüz akı konumunda bulunan bu projenin gelişmeye devam ederek teknolojiden destek alan çağdaş yönetim anlayışının bir simgesi olarak var olmaya devam etmesi sistemden etkilenen tüm paydaşların ortak dileği olmaktadır.

Bu araştırmanın amacı, e-okul uygulamalarının değerlendirilmesine yönelik okullardaki yöneticiler ve öğretmenlerin algılarını belirlemektir.

“E Okul sisteminin yöneticiler tarafından değerlendirilmesi” adlı çalışmaya katılanlara yönelik anket ve ölçekler uygulanmıştır. Anket çalışmasındaki ölçek ve değişkenler ile yöneticilerin, yöneticilerin e-okul sistemi ile ilgili algıları test edilmiştir.

Araştırmada tarama modeli kullanılmıştır. Tarama modellerinin içinden ise genel tarama modeli tercih edilmiştir.

Bu araştırmanın evrenini İstanbul ili Pendik İlçesinde 2014-2015 eğitim öğretim yılında devlet ilkokullarında görev yapan öğretmen ve yöneticilerden oluşturmaktadır. Araştırmanın örnekleme, İstanbul ili Pendik ilçesinde bulunan okullarda görev yapan basit tesadüfi örnekleme yöntemi ile seçilen 230 öğretmen ve yöneticiyi kapsamaktadır.

Araştırmada veriler Polat (2011) tarafından hazırlanan “YBSEÖ ölçeği” isimli veri toplama aracı ile toplanmıştır. Veri toplama aracı anketin devlet okullarından görev yapan öğretmen ve yöneticilere uygulanabilmesi için ilgili yerlerden resmi izin alınmıştır.

Yapılan araştırmada şu sonuçlar elde edilmiştir:

Katılımcıların görüşünün kurum işlemleri ve öğrenci işlemleri için “Yeterli”, Karne dönemi işlemleri ve genel toplamda orta düzeyde yeterli olduğu görülmüştür.

Katılımcıların YBSEÖ ölçeği ve alt faktörleri puanları incelendiğinde cinsiyet, öğrenim durumu, mesleki kıdem ve e okula bağlandıkları mekan itibari anlamlı düzeyde bir farkın olmadığı görülmüştür.

“E-Okul sitemi içerisindeki menüler bölümünde okul içerisindeki kulüp çalışmalarına yönelik menülerinde olması gerekir.” Önermesine katılımcıların %20,4’ünün tamamen katılıyorum, %33,5’inin katılıyorum, %20’sinin kararsızım, %17,8’inin katılmıyorum ve %8,3’ünün ise hiç katılmıyorum seçeneğini işaretledikleri görülmektedir. Katılımcıların büyük çoğunluğunun mevcut önermeye katılıyorum ve tamamen katılıyorum düzeyince cevap verdikleri görülmektedir.

“E-Okul yapısı içerisinde okul rehberlik çalışmalarına yönelikte ayrı bir modül oluşturulması gerekir.” Önermesine katılımcıların %34,3’ünün tamamen katılıyorum, %50,4’ünün katılıyorum,

%8,3'ünün kararsızım, %5,7'sinin katılmıyorum ve %1,3'ünün ise hiç katılmıyorum seçeneğini işaretledikleri görülmektedir. Katılımcıların büyük çoğunluğunun mevcut önermeye katılıyorum ve tamamen katılıyorum düzeyince cevap verdikleri görülmektedir.

“Yönetici ve diğer modüllerin kullanımı esnasında pratik bir site haritasının olması gereklidir.” Önermesine katılımcıların %37'si tamamen katılıyorum, %50,9'unun katılıyorum, %10,9'unun kararsızım ve %1,3'ünün ise hiç katılmıyorum seçeneğini işaretledikleri görülmektedir. Katılımcıların büyük çoğunluğunun mevcut önermeye katılıyorum ve tamamen katılıyorum düzeyince cevap verdikleri görülmektedir.

“Sınıf içi rehberlik çalışmalarına yönelikte ayrı alt menülerin olması gerekir.” Önermesine katılımcıların %31,3'ünün tamamen katılıyorum, %48,3'ünün katılıyorum, %13,9'unun kararsızım, %4,8'inin katılmıyorum ve %1,7'sinin ise hiç katılmıyorum seçeneğini işaretledikleri görülmektedir. Katılımcıların büyük çoğunluğunun mevcut önermeye katılıyorum ve tamamen katılıyorum düzeyince cevap verdikleri görülmektedir.

“Sınıf içi rehberlik çalışmalarına yönelikte ayrı alt menülerin olması gerekir.” Önermesine katılımcıların %31,3'ünün tamamen katılıyorum, %43'ünün katılıyorum, %19,1'inin kararsızım, %4,3'ünün katılmıyorum ve %2,2'sinin ise hiç katılmıyorum seçeneğini işaretledikleri görülmektedir. Katılımcıların büyük çoğunluğunun mevcut önermeye katılıyorum ve tamamen katılıyorum düzeyince cevap verdikleri görülmektedir.

“Öğretmen modülün de kulüp çalışmalarına yönelik ayrıntılı bir menü veya alt menülerin olması gereklidir.” Önermesine katılımcıların %20,4'ünün tamamen katılıyorum, %40,9'unun katılıyorum, %17,8'inin kararsızım, %13,9'unun katılmıyorum ve %7'sinin ise hiç katılmıyorum seçeneğini işaretledikleri görülmektedir. Katılımcıların büyük çoğunluğunun mevcut önermeye katılıyorum ve tamamen katılıyorum düzeyince cevap verdikleri görülmektedir.

“Öğrencilerin sosyal faaliyet adı altında okuduğu kitap listelerini oluştururken e-okul içerisinde öğretmenin oluşturacağı bir kitap isim havuzunun olması veri girişlerini kolaylaştırır.” Önermesine katılımcıların %33,9’unun tamamen katılıyorum, %45,2’sinin katılıyorum, %12,2’sinin kararsızım, %7’sinin katılmıyorum ve %1,7’sinin ise hiç katılmıyorum seçeneğini işaretledikleri görülmektedir. Katılımcıların büyük çoğunluğunun mevcut önermeye katılıyorum ve tamamen katılıyorum düzeyince cevap verdikleri görülmektedir.

“E-Okul açılış sayfasında her okulun kendi kurum kültürüne yönelikte bilgiler olmalıdır.” Önermesine katılımcıların %33,9’unun tamamen katılıyorum, %46,5’inin katılıyorum, %13’ünün kararsızım, %4,8’inin katılmıyorum ve %1,7’sinin ise hiç katılmıyorum seçeneğini işaretledikleri görülmektedir. Katılımcıların büyük çoğunluğunun mevcut önermeye katılıyorum ve tamamen katılıyorum düzeyince cevap verdikleri görülmektedir.

Kaynaklar

- [1] Çoban, G., (2006) “E-Devlet ve İstanbul Valiliği Uygulaması”, Yüksek Lisans Tezi, s:3 Yıldız Teknik Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- [2] Gökdaş, İ., Kayri, M., (2005). “E-Öğrenme ve Türkiye Açısından Sorunlar, Çözüm Önerileri, Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Eğitim Fakültesi Dergisi,(2) s:2.
- [3] Gültekin, B., (2006) “Türkiye’de E-Devlet Uygulamaları ve Toplumsal Açılımları”. Master Tezi, s:32 Gazi Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- [4] Kızılboga, R., (2010) “Milli Eğitim Bakanlığının E-Okul Uygulamasının Yönetici, Öğretmen, Öğrenci ve Veli Görüşleri Doğrultusunda Değerlendirilmesi ”. Yüksek Lisans Tezi, s:3 Marmara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- [5] Meydanlı, M.A., (2010) “E-Devlet ve Türkiye’de E-Devlet Uygulamalarının Kamu Hizmetleri Üzerindeki Etkisi: İçişleri Bakanlığı Mernis Uygulaması”. Yüksek Lisans Tezi, s:1 Gazi Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.

- [6] Özkan, Y., (2011) “*İlköğretim Okulu Yönetici ve Öğretmenlerinin Milli Eğitim Bakanlığının E-Okul Uygulamalarına İlişkin Algıları*”. Yüksek Lisans Tezi, s:13 Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Van.
- [7] Polat, M., (2011) “*Yönetim Bilgi Sistemi Olarak E-Okul Uygulamalarının Değerlendirilmesi*” Yüksek Lisans Tezi, s:65-73 Fırat Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Elazığ.
- [8] Tekin, H., (1996), *Eğitimde Ölçme ve Değerlendirme*. Ankara: Yargı Yayınları, s.312.
- [9] Özkan, Y., (2011) “*İlköğretim Okulu Yönetici ve Öğretmenlerinin Milli Eğitim Bakanlığının E-Okul Uygulamalarına İlişkin Algıları*”. Yüksek Lisans Tezi, s:13 Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Van.
- [10] Polat, M., (2011) “*Yönetim Bilgi Sistemi Olarak E-Okul Uygulamalarının Değerlendirilmesi*” Yüksek Lisans Tezi, s:65-73 Fırat Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Elazığ.
- [11] Tekin, H., (1996), *Eğitimde Ölçme ve Değerlendirme*. Ankara: Yargı Yayınları, s.312.

